

1

„Dělám do toaletního papíru.“

Tuhle rádobvytípnou odpověď používám už třiadvacet let, když se někdo zeptá, čím se živím. Tak dlouho už totiž pracuju ve velkoobchodu s toaletními a čisticími prostředky. Třicet šest hodin týdně. Od pondělka do čtvrtka od osmi do tři čtvrtě na šest s třičtvrtěhodinovou přestávkou na oběd. Z toho mám dvacet minut na to, abych snědl obložené chleby a jablko, a pak si dám dvacetiminutovou procházku průmyslovou zónou v Breukelenu. V půlce cesty se u pojízdného stánku Pietovy hranolky odměním dezertem v podobě telecí krokety. Sám Piet je už léta mrtvý. Jednoho neblahého dne dostal srdeční záchvat a spadl do vitríny k vlašskému salátu a masovým kroketám. Jediným přítomným zákazníkem byl polský řidič kamionu. Zavolal sice hned na 112, ale neuměl ani slovo nizozemsky. A paní na centrále zase neuměla polsky. Takže to docela trvalo. Když sanitka po třiceti pěti minutách přijela, nedalo se už pro Pieta nic udělat. Pietova žena Trees obchod převzala. Škoda, že se nejmenuje Markéta. Krokety od Markéty by byly vítanou změnou. Vlastně mi trochu vadí, že tam je na střeše ještě pořád cedule PIETOVY HRANOLKY. Trees říká, že tím vzdává Pietovi poctu. Výraz

„vzdávat poctu“ se k Trees moc nehodí. K Pietovi ostatně taky ne.

Pět minut před koncem přestávky na oběd už zase sedím za svým stolem a kontroluju v mailech nové objednávky.

Za stolem naproti mě pracuje Berend, říká si finanční duše podniku. Odesílá faktury.

Pár metrů vedle sedí Marieke, ředitelova sekretářka. Ředitel sám, pan Hertog, má vlastní kancelář se stolem z ořechového dřeva.

Když má na návštěvě nové zákazníky, pohladí Hertog pokaždé stůl a řekne: „Krásné, že? Pravý ořech.“ Má ho po otci, Hertogu seniorovi, který se ještě jednou týdně ukáže v kanceláři, aby si okázale četl na iPhone s výrazem: „To koukáte, co? Osmdesátník, a jak jde s dobou.“

V pátek nepracuju. To chodím hrát se třemi nejlepšími kamarády golf.

2

Jmenuju se Artur Ophof. Už čtyřiadvacet let bydlím v Purmerendu, v solidní řadovce v nově postavené čtvrti z osmdesátých let. Stavěli to v době, kdy byly hrozně moderní zóny bez aut.

Moje žena Afra byla tehdy celá nadšená.

„To si budou moct děti za pár let hrát bezpečně venku.“

Akorát že děti nepřišly. Roky jsme se marně snažili.

„Pohlavní styk tak trpí jistým napětím,“ řekla Afra na partnerské terapii.

Už jen z těch dvou slov jsem impotentní. Je jediná, koho znám, kdo mluví o „pohlavním styku“. A to se navíc muselo na povel podle kalendáře a teploměru.

„Pohlavní styk to vlastně celkem ubíjí,“ řekl jsem terapeutovi. Afra zůstala sedět s otevřenou pusou.

Terapeut opatrně přikývl. Ta přikývnutí byla jeho nejcennějším přínosem v celé diskuzi. Spočítal jsem si, kolik jsem tomu chlapovi za každé přikývnutí zaplatil a rozhodně mě to nepotěšilo.

Po několika dalších letech pachtění z jednoho vyšetření vyplynulo, že s vajíčky Afry není něco v pořádku a že nemůže mít děti.

Tím odpadl nejdůležitější důvod, proč jsme chtěli bydlet v Purmerendu, konkrétně v dostupném bydlení v zóně bez aut. Několikrát jsem navrhl, abychom se přestěhovali do Breukelenu, kde mají taky moc pěkné řadovky, které jsou o víc než hodinu blíž k mé práci, ale Afru to nijak nenadchlo.

„Miláčku, já už k Purmerendu tak přilnula,“ tvrdila.

„Přilnula, přilnula, co je to zase za slovo? Já přece taky nepřilnul k Breukelenu,“ namítl jsem.

„A to je přesně ten důvod, proč bychom se neměli stěhovat do Breukelenu, ale měli zůstat bydlet hezky tady.“

Dal jsem si vlastňák.

Nechal jsem to být, a tak už třiadvacátý rok jezdím čtyřikrát týdně ráno z Purmerendu do Breukelenu a večer z Breukelenu do Purmerendu.

„vzdávat poctu“ se k Trees moc nehodí. K Pietovi ostatně taky ne.

Pět minut před koncem přestávky na oběd už zase sedím za svým stolem a kontroluju v mailech nové objednávky.

Za stolem naproti mě pracuje Berend, říká si finanční duše podniku. Odesílá faktury.

Pár metrů vedle sedí Marieke, ředitelova sekretářka. Ředitel sám, pan Hertog, má vlastní kancelář se stolem z ořechového dřeva.

Když má na návštěvě nové zákazníky, pohladí Hertog pokaždé stůl a řekne: „Krásné, že? Pravý ořech.“ Má ho po otci, Hertogu seniorovi, který se ještě jednou týdně ukáže v kanceláři, aby si okázale četl na iPhone s výrazem: „To koukáte, co? Osmdesátník, a jak jde s dobou.“

V pátek nepracuju. To chodím hrát se třemi nejlepšími kamarády golf.

2

Jmenuju se Artur Ophof. Už čtyřiadvacet let bydlím v Purmerendu, v solidní řadovce v nově postavené čtvrti z osmdesátých let. Stavěli to v době, kdy byly hrozně moderní zóny bez aut.

Moje žena Afra byla tehdy celá nadšená.

„To si budou moct děti za pár let hrát bezpečně venku.“

Akorát že děti nepřišly. Roky jsme se marně snažili.

„Pohlavní styk tak trpí jistým napětím,“ řekla Afra na partnerské terapii.

Už jen z těch dvou slov jsem impotentní. Je jediná, koho znám, kdo mluví o „pohlavním styku“. A to se navíc muselo na povel podle kalendáře a teploměru.

„Pohlavní styk to vlastně celkem ubíjí,“ řekl jsem terapeutovi. Afra zůstala sedět s otevřenou pusou.

Terapeut opatrně přikývl. Ta přikývnutí byla jeho nejcennějším přínosem v celé diskuzi. Spočítal jsem si, kolik jsem tomu chlapovi za každé přikývnutí zaplatil a rozhodně mě to nepotěšilo.

Po několika dalších letech pachtění z jednoho vyšetření vyplynulo, že s vajíčky Afry není něco v pořádku a že nemůže mít děti.

Tím odpadl nejdůležitější důvod, proč jsme chtěli bydlet v Purmerendu, konkrétně v dostupném bydlení v zóně bez aut. Několikrát jsem navrhl, abychom se přestěhovali do Breukelenu, kde mají taky moc pěkné řadovky, které jsou o víc než hodinu blíž k mé práci, ale Afru to nijak nenadchlo.

„Miláčku, já už k Purmerendu tak přilnula,“ tvrdila.

„Přilnula, přilnula, co je to zase za slovo? Já přece taky nepřilnul k Breukelenu,“ namítl jsem.

„A to je přesně ten důvod, proč bychom se neměli stěhovat do Breukelenu, ale měli zůstat bydlet hezky tady.“

Dal jsem si vlastňák.

Nechal jsem to být, a tak už třiadvacátý rok jezdím čtyřikrát týdně ráno z Purmerendu do Breukelenu a večer z Breukelenu do Purmerendu.

3

Když to vezmu kolem a kolem, dobrých kamarádů zas tolik nemám. Vlastně jen tři. Stijna, Joosta a Wouter. Známe se ze střední školy. Sdíleli jsme spolu dobré i zlé a někdy i nějaké to děvče.

Poslední léta sdílíme hlavně pátky. Ať je hezky, nebo škaredě, jezdíme hrát golf. Stijn minulý týden tvrdil, že jsou to pokaždé „obzvlášť příjemné pátky“.

„To není právě vzrušující popis, Stijnemane,“ poznamenal Joost.

Stijn učí němčinu na střední škole a je pořád čestný jako skaut. Jakoby do našeho golfového spolku ani nepatřil. Stijna trpíme, protože je s námi odjakživa. Je to spíš kamarád ze zvyku než z přesvědčení.

Rozdíl oproti Joostovi je ohromný. Ten rozhodně čestný jako skaut není. Je to advokát s pestrou klientelou podvodníků, pachatelů daňových úniků a zločinců v bílých límečcích. Ke svým zákazníkům se výborně hodí, při své první lži se rozhodně nezadusil.

„Vy jste vlastně jediní, komu říkám pravdu,“ přiznal se posledně. „Skoro vždycky. U většiny svých obchodních kontaktů se hlavně snažím zjistit, kam až můžu pravdu přiohnout, a když se to už nedaří, snažím se aspoň lhát co nejlíže pravdě.“

„A co vlastní ženě?“ zeptal se Stijn.

„Ach, té pouze ryzí pravdu,“ zašklebil se Joost. Stijn se na něj podíval trochu podezíravě.

„Jo aha.“

Joost je všemi mastmi mazaný, jen leckdy kvůli své mazanosti snadno vklouzne do potíží. Skoro vždycky se mu pak ale povede se z nich zase vymotat.

Wouter, třetí kamarád, taky není žádný vzorník, má ale vždycky všechno v pořádku. Jeho firma se zabývá informatikou. Dřív jsem se snažil pochopit, co vlastně přesně vytváří, takové otázky ale pokaždé jen odmávne, „něco programujeme, tomu stejně nerozumíš,“ což má zřejmě pravdu. Wouter má hezkou ženu, hezký dům a hezké auto, v pořadí podle důležitosti, a ve svých drahých oblecích na míru vypadá pořád dokonale. Neméně důležitou podmínkou jeho způsobu života je, že má peníze. Kolik přesně, k tomu se nevyjadřuje.

„Řekněme, že víc než dost,“ bývá jeho odpověď, když se ho někdo zeptá.

A já? Vždycky jsem si přál vést velkolepý a strhující život. V řadovce v Purmerendu ani ve velkoobchodu s toaletním papírem v Breukelenu se to ovšem jaksi moc nepovedlo.

„Podle mě jsi na vzrušující život zkrátka moc líný,“ poznamenal minulý týden Joost, „anebo moc velký poseroutka. Nebo obojí.“

Býval bych rád něco pobouřeně namítl, ale nedokázal jsem tak rychle nic vymyslet. A dokonce jsem na nic nepřišel, ani když jsem o tom pár dní přemýšlel. Opravdu jsem poněkud líný. Poseroutka možná ne, ale jsem přinejmenším velice opatrný. Docela mě to žere.

4

S výrokem „o mrtvých jen dobře“ se to myslím trochu přehání. Krátce po sobě zemřeli Johan Cruijff, David Bowie, Prince a Muhammad Ali, což čtyřikrát vedlo málem až ke svatořečení. Vážně jsem si na to dával pozor, ale v nekonečné řadě novinových článků a televizních programů věnovaných těmto zesnulým slavným osobám jsem nedokázal vypátrat ani zrníčko kritiky. Naopak se pokaždé vynořily houfy samozvaných přátel, které zesnulé vynášely do nebes a které vyprávěly, jak blízko ke svým hrdinům za jejich života měly.

Nenašel se nikdo, kdo by řekl, že Cruijff nebyl jen fantastický fotbalista, ale taky velmi namyšlený a samolibý chlápek. Nebo že nebylo od Aliho dvakrát chytré, že se nechal umlátit až na parkinsonovského pacienta, protože s boxem čistě kvůli penězům nedokázal přestat. Měl si radši něco ze svých chvástavých řečí z doby největší slávy schovat do důchodu. Pak už ze sebe nevypravil takřka žádnou souvislou větu. Drobná připomínka maritimity Bowieho nebo Prince by taky nebyla úplně nepatřičná.

„Cruijff je srovnávaný s bohem, ale to už je na mě trochu moc. Totiž: ne že bych měl něco proti bohu, není to ale pochopitelně žádný Cruijff.“

Této zprávě na twitteru jsem se přece jen dost nasmál.

Zřídka kdy jsem smutný nebo šokovaný, když zemře nějaký slavný světoobčan, a určitě se jen tak nevypravím položit někam květiny nebo zapálit svíčku.

I

„Jsi vlastně šťastná, Afro?“

Kamarádka z jógy Helena mě včera touto otázkou zaskočila v lotosovém sedu.

„Ehm... docela jo. Myslím.“

„Myslíš, nebo to víš? A co je docela jo? Je to lepší dvojka nebo spíš trojka?“

„Ach Heleno, nepočká to? Právě se pokouším dosáhnout zenu,“ vyvlékla jsem se z odpovědi napůl vtipem.

Naštěstí se k tomu pak už nevrátila. Mně se to ale uhnízdilo v hlavě a už to odtud nezmizelo. Myslím, že se té otázce roky vyhýbám, a když mi teď byla položena, vyvstala se vši neodbytností.

Když už mi pár dní ležela v hlavě, nezbývalo než si to přiznat: i trojku bych dala jen s odřenýma ušima. Některé dny by mohly být na dvojku, ale občas se objeví i čtyři minus. Možná ani ta trojka není úplně poctivá, ale oznámkovat si život nedostatečnou mi přijde příliš konfrontující.

Kdysi bývalo lépe.

Když jsem poznala Artura, tak jsem šťastná byla. Také první roky v Purmerendu byly nádherné. Neměli jsme žádné starosti a jezdili jsme na krásné dovolené. Třeba do Egypta nebo do

4

S výrokem „o mrtvých jen dobře“ se to myslím trochu přehání. Krátce po sobě zemřeli Johan Cruijff, David Bowie, Prince a Muhammad Ali, což čtyřikrát vedlo málem až ke svatořečení. Vážně jsem si na to dával pozor, ale v nekonečné řadě novinových článků a televizních programů věnovaných těmto zesnulým slavným osobám jsem nedokázal vypátrat ani zrníčko kritiky. Naopak se pokaždé vynořily houfy samozvaných přátel, které zesnulé vynášely do nebes a které vyprávěly, jak blízko ke svým hrdinům za jejich života měly.

Nenašel se nikdo, kdo by řekl, že Cruijff nebyl jen fantastický fotbalista, ale taky velmi namyšlený a samolibý chlápek. Nebo že nebylo od Aliho dvakrát chytré, že se nechal umlátit až na parkinsonovského pacienta, protože s boxem čistě kvůli penězům nedokázal přestat. Měl si radši něco ze svých chvástavých řečí z doby největší slávy schovat do důchodu. Pak už ze sebe nevypravil takřka žádnou souvislou větu. Drobná připomínka maritimity Bowieho nebo Prince by taky nebyla úplně nepatřičná.

„Cruijff je srovnávaný s bohem, ale to už je na mě trochu moc. Totiž: ne že bych měl něco proti bohu, není to ale pochopitelně žádný Cruijff.“

Této zprávě na twitteru jsem se přece jen dost nasmál.

Zřídka kdy jsem smutný nebo šokovaný, když zemře nějaký slavný světoobčan, a určitě se jen tak nevypravím položit někam květiny nebo zapálit svíčku.